

держави виступав принцип приватної власності на основі засоби виробництва і на людей-рабів, то в якості одного із основних принципів буржуазного типу держави виступає уже принцип формально-юридичної рівності всіх громадян перед законом. Одним із важливих принципів феодального типу держави був принцип васального підпорядкування та інші [2, с. 213].

Під час цього процесу важливо враховувати положення про те, що процес переходу держави від одного ступеня до іншого, від одного типу держави до іншого органічно охоплює елементи еволюційності розвитку державно-правових явищ з елементами їх дискретності, революційності.

Якщо в типологізації держави замість категорії «суспільно-економічна формація» взяти за основу категорію «суспільна формація» як певну систему соціально-економічних та духовно-світоглядних властивостей суспільства, котра визначає зміст і сутність такого надбудовного її елемента, як держава, то основних історичних типів держави можна виділити два: нереспубліканський та республіканський зі ще одним – перехідним – типом. Оскільки ці історичні типи держави визначаються характерними для відповідної історичної епохи її внутрішніми та зовнішніми властивостями.

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
2. Цвік М. В., Петришин О. В. Загальна теорія держави і права : підруч. для студ вищ. навч. закл. Харків : Право. 2009. 584 с.

Підпригора Катерина Олегівна,
здобувач ступеня вищої освіти магістра
навчально-наукового інституту заочного
та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Власенко Валерій Павлович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДДІВ У РІЗНИХ ПРАВОВИХ СИСТЕМАХ СУЧАСНОСТІ

Авторитет судової гілки влади передусім залежить від її носіїв – суддів. За міжнародними стандартами держава зобов'язана створити умови для підготовки високопрофесійних суддів, які будуть виконувати роль не лише виконавців, що

чітко додержуються букви закону, але й наділити їх критичним мисленням, розумінням духу та принципів закону.

Призначення суддів відрізняється в кожній країні залежно від типу правової сім'ї. Тому ми будемо розглядати судові системи залежно від типу правової сім'ї – англо-американської, романо-германської і мусульманської моделей судової системи.

За звичаєм, Україну відносять до романо-германської правової сім'ї, де основним джерелом права є нормативно-правовий акт. Дана система права здебільшого використовує систему конкурсного відбору суддів. Так, відповідно ч. 3 ст. 127 Конституції України, на посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, доброчесним та володіє державною мовою [1].

Призначення на посаду судді здійснюється Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому законом. Призначення на посаду судді здійснюється за конкурсом, крім випадків, визначених законом (ст. 128 Конституції України) [1].

У деяких країнах, таких як Німеччина, Франція, Іспанія, Греція, Нідерланди і Португалія, Марокко, Єгипет, передбачене проходження спеціального навчання, у спеціалізованих школах для суддів. Наприклад, питанням професійної підготовки суддів у Франції займається Національна школа магістратури. Вона включає початкову підготовку та підвищення рівня кваліфікації без відриву від роботи,

Суддями у Франції можуть стати лише особи, які закінчили Національну школу магістратури Франції та отримали диплом і рекомендацію. У свою чергу, до цієї школи вступають випускники юридичних вузів, які отримали базову правову підготовку, а також деякі категорії державних службовців [2, с. 11].

В Республіці Австрії на посаду судді може бути призначений лише дієздатний австрійський громадянин з бездоганною репутацією, який завершив повний курс юридичної освіти в університеті (з отриманням диплому), має не менше одного року судової практики та отримав позитивну характеристику не менше трьох суддів наставників. Особливістю австрійського порядку є необхідність отримання спеціальної суддівської освіти (окрім університетської) [3, с. 350].

В Італійській Республіці, для того щоб бути допущеним до відправлення суддівських функцій, необхідно: бути італійським громадянином; мати диплом юридичного факультету університету; мати цивільну правоздатність; відрізнитись бездоганною громадською та моральною поведінкою, в тому числі і у минулому; бути фізично придатним для посади; відповідати іншим професійним вимогам, встановленим законом [4, с. 290 – 291].

Англо-американська правова сім'я (США, Великобританія, Ірландія) має досить цікаву судову систему, яка відрізняється специфічністю добору суддів на відповідні посади у різних ієрархічних ланках судової системи. Основним

джерелом права тут є судовий прецедент, який залишив відбиток у особливостях призначення суддів на посади.

Наприклад, у Сполучених Штатах Америки кожен штат має свою автономну судову систему, а на федеральному рівні також діє своя судова система. Відповідно до Конституції США суддів федеральних судів призначає Президент за згодою Сенату. Список рекомендованих для призначення суддями осіб президенту представляє Генеральний аторней (міністр юстиції) США. Це означає, що центр діяльності по відборі суддів зосереджено в Міністерстві юстиції, в першу чергу – Службі правової політики.

Досліджуючи, особливості добору суддів у США, Куйбіда Р., визначив такі способи обрання та призначення суддів. У штатах можна зустріти такі системи зайняття посади судді:

- вибори населенням на партійній основі (тобто кандидатів на посаду судді висувають політичні партії) – у 8 штатах,
- непартійні вибори населенням – у 13 штатах,
- призначення губернатором або законодавчим органом із наступним підтвердженням населенням на виборах – у 17 штатах,
- призначення губернатором або законодавчим органом без наступного підтвердження населенням – у 12 штатах [5].

Згідно із законодавством Сполучених Штатів Америки суддею може стати громадянин США не молодше 21 року, який має юридичну освіту, володіє англійською мовою і проживає на території штату від одного року. При цьому судді зазвичай не просуваються по кар'єрних сходах, а можуть почати запаморочливу кар'єру, взагалі минаючи нижчий ступінь. Зокрема, будь-який кандидат відповідно до здібностей може потрапити у будь-яку судову інстанцію, винятком не є навіть посада у вищому судовому органі. Тобто, юрист без будь-якого судового досвіду може стати суддею в суді останньої інстанції штату чи навіть у Верховному Суді Сполучених Штатів Америки [6, с. 311 – 323].

У Великій Британії суддю призначають з числа кандидатів соліситорів та баристерів, що служать в палаті лордів (що є вищим апеляційним судом), в Апеляційному Суді, у Високому суді (High Court) і в Королівському суді (Crown Court), або як окружних чи районних суддів [7].

Що ж до мусульманської системи права, де основним джерелом права є релігійні книги (Коран, Сунна, Іджма, Кияс), то суддями можуть стати лише правомірні мусульмани, які добре знають тонкощі релігії, і є фахівцями в мусульманській правовій системі. Жінки не можуть обійняти посаду судді.

Таким чином, порівнюючи систему добору та призначення суддів в різних правових системах сучасності, можна зазначити, що в першу чергу вони залежать від джерела права тої правової системи. Найбільш високі вимоги до кандидатів на посаду судді, які відповідають суспільній важливості та авторитету даної посади, належать романо-германській правовій сім'ї, де основним джерелом права є нормативно-правовий акт.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Мельник М. Належна професійна підготовка суддів як складова судової реформи: міжнародний досвід та його адаптація до вітчизняного законодавства. *Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України*. 2013. № 2. С. 8–12.
3. Марцинкевич А. М. Вимоги до кандидата на посаду судді: зарубіжний досвід. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2011. Вип. 7. С. 349–354.
4. Италия. Конституция и законодательные акты / Под редакцией В.А. Туманова. Москва. 1988. 392 с.
5. Куйбіда Р. О. Добір суддів: вибори чи призначення. *Юридичний вісник України*. 2006. № 30 (578). С. 14–19.
6. Бернам У. Правовая система США. Новая юстиция. Москва, 2006. 1216 с.
7. Злочини та покарання в Англії, США, Франції, ФРН, Японії: загальна частина кримінального права. 1991. 154 с.

Пікуля Тетяна Олександрівна,
доцент кафедри теорії та історії права
«ДВНЗ» «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ У СФЕРІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Експерти виділяють два поняття, подібних до категорії цифровізація, але не ідентичних останній. Це оцифровка і цифрова трансформація.

Оцифровка – це переведення бізнес-процесів у цифровий формат.

Цифровізація – це наступний етап. Оцифровані дані та процеси використовують, щоб спростити і оптимізувати бізнес-операції.

Цифрова трансформація – ще більш глибокий і масштабний процес, коли відбувається перетворення всієї компанії за допомогою цифрових рішень. Мета цифровий трансформації – вихід на нові ринки, створення нових каналів продажів і рішень, які генерують нову чисту виручку і призводять до збільшення вартості компанії [1].

Також не слід плутати цифровізацію з автоматизацією. Процес цифровізації, як правило, включає в себе автоматизацію виробництва. Однак мета цифровізації значно масштабніше: це зміна моделі роботи компанії в цілому, досягнення повної цифрової трансформації.

Поняттю цифровізації присвячені наукові праці вітчизняних та закордонних дослідників, серед яких можна відзначити дослідження А. МакАфі, С. Бреннан, Д. Крейсс, П. Вайл, С. Ворнер, Ю.О. Нікітін, О.А. Бурбело, Г.О. Ткачук,